SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan **15 gld.**, za pol leta **8 gld.**, za četrt leta **4 gld.**, za en mesec **1 gld. 40 kr**
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto **12 gld.**, za pol leta **6 gld.**, za četrt leta **3 gld.**, za en mesec **1 gld.** V Ljubljani na dom pošiljan velja **1 gld. 20 kr.** več na leto.
Posamezne številke veljajo **7 kr.**
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne".

Oznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 146. **V Ljubljani,** v sredo 1. julija 1891. **Letnik XIX.**

Državni zbor.

Z Dunaja, 29. junija.

Budgetna razprava.

(Enajsti dan.)

V soboto se je pričela in dovršila razprava o proračunu deželno-brambovskega ministerstva. Prvi govornik je bil nižjeavstrijski poslanec Fürnkranz, ki je tožil, da Madjari premalo plačujejo za skupne stroške, tedaj tudi za vojaštvo, katero napravlja čedalje več stroškov. Slišal je, da misli vojna uprava zopet zahtevati 120 milijonov gld. za vojne namene, ker hoče pomnožiti število službujočih pri pešcih in lovcih, in povikšati plačo za hrano. Od kod se bo dobil denar za vse to? Druzega skoraj ne bo kazalo, kakor pomnožiti skupni državni dolg. Dalje zahteva, da se odpravi vojaška taksa za vse, ki plačujejo po goldinarju, višjim razredom pa naj se povikša. Tudi mu ni prav, da je žandarmerija vojaško urejena, marveč naj se ji odvzame vojaški značaj in naj se postavi pod oblast notranjega ministerstva. Tudi ne gre, da so žandarji nekaki nadzorniki županov po deželi.

Dr. Roser toži, da povsod pomanjkuje kmečkih delavcev, ker mora iti vse k vojakom. Država huda bremena naklada kmetom, zato bi bilo prav, da jim dovoli tudi nekoliko polajšav. Torej nasvetuje resolucijo, v kateri vladi priporoča, da naj ob najhujem kmečkem delu, to je ob žetvi vojake spusti na dopust, in da naj jih ob takem času tudi ne kliče k vojaškim vajam.

Dr. Pacak, Mladočeh, priporoča vzajemnost med vojaštvom in prebivalstvom. Na Češkem in Moravskem pa se je marsikaj zgodilo, kar kali to vzajemnost. Častniki tudi v zasebnem občevanju s češkim prebivalstvom govoré le nemški, in določbe gledé polkovega jezika se ne izvršujejo. Cesar sam z vojaki govori v njihovem jeziku in je pri vojaških vajah nekemu stotniku, ki je po nemški komandiral, da naj jo vojaki krenejo proti jaganicam, pa ga niso razumeli, rekel: Zakaj z ljudmi ne govorite češki? Veliko razburjenost je napravilo na Češkem, da se je vojaštvo nemškemu Schulvereinu zahvalilo za kraljedvorsko nemško šolo in da hoče darila dajati za učitev nemškega jezika. Nihče neče žaliti vojnega jezika, ali narodni čut naroda naj se ne kali in porazumljenje vojaštva z ljudstvom naj se ne moti. Konečno prosi govornik, da naj se vojna uprava pri svojih naročilih ozira tudi na male obrtnike.

Zehetmajer se pritožuje, da razlogi za oproščevanje kmečkih sinov od vojaštva vsled novega vojnega zakona skoraj nič več ne veljajo in priporoča resolucijo Roserjevo. Ravno tako priporoča Svožil polajšave za kmečki stan.

Obširno je govoril levičar Bendel, ki je segal v splošnjo razpravo nazaj in z Ebenhochom polemiziral zaradi prostozidarjev, ne da bi ga bil prvosednik zaradi tega zavrnil ali ustavil. Sploh se čedalje očitneje kaže, da baron Chlumecky pristransko streže levičarjem, odkar je Smolka odšel v toplice in desničarji imajo priliko že zdaj okušati prijetnosti, ki jih čakajo, ako levičarji zadobé odločno večino. Bendel je priporočal, da naj se zakon gledé pokojnin in miloščin za vojaške vdove in sirote raztegne tudi na nje, ki so bile do zdaj še izvzete, in da naj se učencem kmetijskih srednjih šol gledé enoletnega prostovoljstva dovoljujo enake polajšave, kakor drugim srednješolcem.

Minister grof Welsersheimb je obširno odgovarjal in obetal, da se hoče vojaštvo ozirati na izražene želje in prošnje, vojaške takse pa da za najnižji razred ne more odpraviti, ker jih je v najvišjem razredu z 10.000 gld. ali še večjimi letnimi dohodki samo 114. Če se hoče pomnožiti dotični zaklad, bo treba vojaško takso celo še povikšati.

Poslanec Kušar porabil je to priliko, da je v posebni resoluciji priporočal vojni upravi, naj odpravi vojaško bolnišnico iz sredine ljubljanskega mesta in naj jo napravi kje zunaj, morda blizu nove vojašnice. Prostor pa, ki je za razvoj Ljubljane velike važnosti, naj za primerno ceno prodá mestu.

Govorili so še Bareuther, Prade in Popovski, ki je zavračal v obširnem govoru zadnji govor poslanca Vašatty-ja, ne da bi mu bil prvosednik segel v besedo in ga opozarjal, da reč ni na dnevnem redu. Popovski je rojen na Ruskem in je bil v svojih mladih letih obsojen k smrti, pa pomiloščen k trdemu delu v sibirskih rudnikih, kjer se je mučil trinajst let. Vrnivši se od ondot, popustil je Rusijo in prišel v Avstrijo, ter vstopil med naše vojake, in dospel do časti stotnikove. Ni torej čuda, da smrtno sovraži Rusijo in da ga to sovraštvo pripravlja k nepremišljenim besedam. Jedno takih besed je izgovoril tudi zadnjič, rekši, da je z dušo in telom Slovan, udan svojemu narodu, da pa slavizem v njegovih očéh nič ne velja. S svojim govorom se je zlasti zameril češkim poslancem, ki so jednoglasno obsojali govor Vašatty-jev v mladočeškem klubu in na ta način jasno pokazali, da ž njim nimajo nobene zveze, katero jim pa Popovski vsejedno podtika. Žaljeni so bili tudi zaradi tega, ker jim je očital Popovski, da širijo razkolniško vero, dasi je znano, da je bil svoje dni prenapeti Sladkovsky sicer prestopil k razkolništvu, da ga pa drugi rodoljubi v tem niso podpirali.

Po nekaterih stvarnih opazkah bilo je deželnobrambovsko ministerstvo rešeno in prišlo je na vrsto

učno ministerstvo.

Prvi govornik je bil pri centralu naš poslanec Kušar, ki je priporočal zopetno ustanovitev Kranjske gimnazije. Ministerstvo je bilo menda slabo poučeno, da je odpravilo to gimnazijo, zato bi bilo prav, da bi imela vsaka dežela v ministerstvih kakega višjega uradnika, ki bi poznal razmere svoje dežele in vlado prav poučeval. Konečno v resoluciji priporoča vladi, da naj v proračun za leto 1892 postavi znesek za Kranjsko gimnazijo. Oba Kušarjeva govora dobite jutri po stenografičnem zapisniku.

Za njim je priporočal Stöhr višjo podporo za neko muzikalično šolo na Češkem, Ciani pa je podpiral Burgstallerjevo resolucijo gledé ustanovitve italijanskega vseučilišča v Trstu.

Sokolovski je govoril o šolskih potrebah na Poljskem in se pritoževal, da je na srednjih šolah preveč učencev, da bi bilo torej treba pomnožiti srednje šole in napraviti tudi nekaj obrtnih in strokovnih šol. Konečno priporoča povikšanje plač za profesorje srednjih in visokih šol in graja preobilno rabo suplentov.

Za njim prvosednik ob treh popoldne sklene sejo in prihodnjo sejo napové za jutri ob desetih dopoldne. Nadaljevala se bo razprava o proračunu učnega ministerstva. Izmed naših poslancev pride še k besedi gosp. Robič, ki govori pri ljudskem šolstvu.

Deželni zbori

se snidejo po najnovejši govorici okoli 20. septembra. Kadar dovršé svoje delo, se takoj snide državni zbor in ob jednem ž njim zborujete delegaciji, ki se letos zbereta na Dunaju.

Z Dunaja, dné 30. junija.

Budgetna razprava.

(Dvanajsti dan.)

Prvi govornik o centralu učnega ministerstva je bil danes dr. Lueger, ki je zlasti razpravljal mestne gimnazije in učni upravi očital, da dela pri njih sprejemu v državno gospodarstvo nepotrebne težave. Za njim je Haase govoril o poduku in odgoji mladine in poudarjal potrebo primernega izobraženja srednješolskih učiteljev. Ne zadostuje namreč, da znajo dobro predavati svoje predmete, oni morajo tudi odgojati mladino in se odgojevanja tudi učiti, ker ne pride nihče kot izobražen odgojevatelj na svet.

Za njim je govoril minister Gautsch in odgovarjal na razne želje, zahteve in vprašanja, katerih so omenjali govorniki. Samo gledé Kranjske gimnazije je molčal in ni odgovarjal ničesa; ravno tako se ni spominjal koroških šol, katerih je profesor Suklje omenjal v svojem govoru in ki pridejo gotovo še v razgovor; poleg že znanih razmer silijo k temu tudi besede, s katerimi je grof Goess v imenu deželnega predsednika pozdravljal nemški Schulverein, ki je imel 28. junija v Celovcu svoj občni zbor in o katerem je grof Goess rekel, da ga je pri njegovem delovanju zmerom vodil duh zveste udanosti do cesarja in države, in ljubezen do svojega jezika in domačega običaja. Tem besedam bi ne bilo nič ugovarjati, ker je oboje plemenito in hvalevredno. Ali grof Goess je dostavljal, da je omenjeno prizadevanje vedno spremljevalo tudi spoštovanje in pravično oziranje na posebne razmere in potrebe druzega naroda. Kdor pozna delovanje nemškega Schulvereina v slovenskih deželah, vé, da zatira in uničuje slovensko narodnost, da vsled tega vzbuja prepir med prebivalstvom in da ni sreča, ampak velika nesreča za dotične kraje in vir vednega narodnega boja. Če vlada torej v resnici želi napraviti mir med raznimi narodi, njen zastopnik ne bi bil smel tako govoriti pri shodu nemškega Schulvereina. Le pomislimo, kakšen ropot in vihar bi bil nastal po židovskih listih, če bi bil vladni zastopnik kaj enacega govoril pri glavnem shodu naše Cirilove družbe ali češke Matice školske.

Za ministrom govori sedaj, ko to poročam, levičar Kraus, kateremu sledé še Hagenhofer in Masaryk kot nasprotna govornika, Barwinski, Luzzato, Exner in Roser pa kot zagovorniki. Po tem takem bo torej danes komaj končana razprava o centralu učnega ministerstva.

Razmerje državnozborskih strank.

Govor državnega poslanca princa Karola Schwarzenberga v državnem zboru dné 17. junija 1891.

(Konec.)

Vloga posredovalca pač ni zadosten program za veliko političnо stranko. Posredovanje je morda

prijetna naloga za posamične odlične člane kake stranke, ali stranki za program tako omahovanje ne more biti. Posredovanje Poljakov v budgetnem odseku ni bilo pravo in zatorej ni imelo uspeha. Zavračali so vse predloge, ki niso prihajali iz njih kluba, in adresni načrt je bil le gališka adresa. V adresi se je gledalo le na Galicijo.

Jaz Vam želim, da se Vaše želje izpolnijo, ali vendar jaz Vas moram opozoriti, da so v Avstriji aktivne in pasivne dežele, in da se vendar mora gledati, da se dežele podpirajo približno v oni meri, v kateri donašajo v državni zaklad.

V tej zbornici so še stranke, ki pri sestavljenju bodoče večine ne bodo prišle v poštev. Tako sedi blizu nas stranka, katera bi si prav za prav bila morala sedeže poiskati na skrajni levici. Jaz zato tako govorim, ker so v vprašanju verske šole Mladočehi že v prejšnjem zasedanju jo vlekli z levico in so v tem zasedanju predlagali jednako premembo volilnega reda, kakor levica. Govor prof. Masaryk-a me je v mojih mislil le potrdil.

Dosedaj sem mislil, da so Mladočehi pobrali nekatere ideje o jednakopravnosti, avtonomiji in češkem državnem pravu od Staročehov. Masarykov govor me je prepričal, da sem se motil. Rekel je, da se učenje prava mora tako vravnati, kakor zahtevajo časovne razmere, menjajoče se življenje in ideje družbene znanosti, ni pa jemati zgodovine in zgodovinskega prava za podlago. Jaz morda gospoda nisem dobro razumel, ali toliko lahko rečem, da svojemu narodu in svoji stranki s tem govorom ni posebno ustregel.

Če se ne oziramo na zgodovinski razvoj, se bode pač le malo dalo govoriti o češkem državnem pravu. Gospod profesor je govoril splošno in ni delal razlike mej javnim in zasebnim pravom, kar bi bilo jako važno. Če se bodo pravni nazori ravnali po menjajočem se življenju, bodo pač precèj labilni in ne bodo v korist javnemu redu in vrejenju gospodarskih razmer.

Ta govor ima vsekako nekaj političnega pomena in je karakterističen za mišljenje te stranke. Kaže se, da ta stranka nima posebnega pojma za zgodovino, zlasti ne za dogodke poslednjih let in pridobitve češkega naroda, ker sicer bi tako ne nasprotovala politiki Staročehov.

Gospôda moja! Vam so bili znani povodi, zakaj je večina češkega deželnega zbora 1889. leta odkrito in lojalno priznala, da prepušča modrosti krone, kdaj da izvede pravne nazore, izražene v prestolnem govoru 1879. leta, in vendar ste prišli s predlogi, zahtevajočimi, da se oni nazori izvedó, kolikor hitro je mogoče. Govor, kateri sem navedel, pa dokazuje, da Mladočehi niti vedeli niso, kaj so prav za prav hoteli. Staročeška stranka je pa vedno imela jasne pojme.

Kakor se kaže, politično postopanje te stranke ne izvira iz stvarnih nagibov, zato se pa njena politika ne more zmatrati za resno, in nikdo ne mara za zvezo s to stranko. Jaz sem dolgo mislil, da bodo nas in Mladočehe združili oni nazori, o katerih se je Masaryk s filozofičnega stališča izjavil, da niso opravičeni.

Druge Vaše ideje se tičejo razširjenja državljanskih svobodščin. Te ideje Vas vodijo na levo stran. Vpraša se le, če Vas hoče ona stranka vsprejeti v svoje naročje. Če ne, ste pa osamljeni, in potem se pa ne čudim, da že mislite na pasivno politiko. Toliko Vam rečem, če ostavite državni zbor, da mi ne pojdemo za Vami in da se v to zbornico več ne povrnete.

Po tem pregledu hočem ob kratkem povedati svoje misli. Vsi se strinjamo v tem, da moramo poslušati prestolni govor in najprej se lotiti vprašanj, ki se tičejo blaginje vse države, in posebno interesi dežel, narodov in strank ne smejo ovirati obravnave teh vprašanj.

To željo odkrito in pošteno goječ, moramo pred vsem to dobro premisliti, kako naj se rešijo ta vprašanja in na čegavo pomoč moremo računati. Posebno vlada, ki je iz lastne inicijative sestavila program za prihodnje zasedanje, more dobro vedeti, kako naj se vravnajo ta dela, ali v zmislu krščansko-socijalne reforme, ali pa v zmislu onih nazorov, ki izključujejo besedo „krščansko“. Ravno tako mora dobro premisliti, na katere stranke se misli opirati.

Pomisliti mora, da stranka, ki je sestavljena iz več strank z raznimi nazori, ne more biti trajna. Vlada mora tudi na to misliti, da bo prišel čas, ko bode morala pokazati barvo. Ker ta trenotek jedenkrat gotovo pride, mora vlada gledati, da ne pride ob takem času, ko se ne bode mogla opirati na nobeno stranko. Večina iz strank z raznimi nazori ne more biti dobra podpora za vlado, temveč le pospešuje radikalne tendence in napravlja zmešnjavo.

Ko sedaj nobena stranka morda ne more vladi dati zadostne podpore in večine in se zatorej priporoča odlašanje, bi se vendar moralo premisliti, če bode tako odlašanje dolgo mogoče. Čas utegne stranke tako preosnovati, da se bodo vprašanja vse drugače rešila, nego vlada želi. Kdo vé, če z odlašanjem vlada ne zgubi zaupanja pri vseh strankah.

Kaj tacega ne želim vladi, pod katero sta oba naroda na Češkem marsikaj pridobila, vladi, ki se je prizadevala omejevati radikalne tendence in se prizadevala povečati vpliv krone. Pozabiti ne smemo, da se je sedanja večina razbila s tem, da nekaterniki vsekako hočejo delati opozicijo. Sedaj se išče nova večina. Želim, da se najde večina, ki ne bode le odlašala in nedostatkov prikrivala, temveč napake in nedostatke še poiskala in jih odpravljala s trajnim uspehom.

Ker je budget sestavljen v zmislu prejšnje večine in ker se nadejamo, da se dobi večina v gorenjem zmislu, glasoval bodem za prehod v podrobno debato. (Živahno rokoploskanje in odobravanje na desnici. — Govorniku čestitajo.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. julija.

Notranje dežele.

Znamenje časa. V nedeljo je bil v Celovcu občni zbor nemškega „šulferajna“. Kaj se je vse govorilo o tej priliki, to nas pač malo briga. Za nas imajo važnost jedino besede dvornega svètnika grofa Goessa, ki je zastopal deželnega predsednika. Ta mož gotovo ni izražal le lastnih nazorov, temveč nazore vladnih krogov. Hvalil je patrijotično delovanje tega društva, njega udanost za cesarja in državo. Nam se je nekako čudna zdela taka hvala, ko dobro vémo, da je to društvo v zvezi z občnim nemškim „šulferajnom“ v Berolinu, katerega delovanje je javaljne posebno v prid državi naši. „Šulferajn“ pa s svojim delovanjem tudi poostruje razpor mej avstrijskimi narodi, in mi zatorej dvojimo, da bi to bilo v prid državi. Da se tako društvo proslavlja, to nam pač jasno kaže, kako se vlada vedno bolj nagiba na levo stran. Zato je pa pač opravičeno vprašanje, koliko časa hočejo naši poslanci podpirati še grofa Taaffeja?

Mladočehi. Mladočeški klub je imel še več posvetovanj o Vašatty-ju, ali dosedaj se ni mogel odločiti, da bi ga izključili iz kluba. Vašatty ima v klubu še več somišljenikov, in če bi ga izključili, izstopilo bi še več drugih in klub bi se precèj skrčil. Neki moravski list je izvedel, da Vašatty misli samo Mladočehom pomagati iz zadrege s tem, da odloži svoj mandat, kar pa mi prav ne verujemo. Dotični list pravi, da se je on prepričal, da pri takih razmerah ničesar ne doseže za svoje volilce. Kdor Vašatty-ja pozná, bode pač težko verjel, da bi zaradi tega odložil mandat. Za tako nerazsodnega ga ne bode nikdo imel, da bi bil zares mislil, da bode s svojim kričanjem kaj dosegel na Dunaju. Njemu je le za popularnost. Če bode odložil svoj mandat, storil bode najbrž to zaradi tega, ker sluti, da ga volilci že začenjajo spoznavati. Mogoče bi pa tudi bilo, da se hoče odpovedati poslanstvu, da bode potem znova kandidiral in na volilnih shodih volilcem slikal dosedanje svoje zaveznike kot oportuniste in izdajalce naroda, ki so se izneverili svojemu prejšnjemu programu. Ko bi Vašatty Mladočehom to naredil, bi ne imeli poslednji pravice ga obsojati, ker bi se poprijel le taktike, katere so se vsi držali proti Staročehom.

Vnanje države.

Srbski kralj bajé potuje v drugi polovici julija v Rusijo. Spremljali ga bodo regent Ristić, ministerski predsednik Pasić, dvorni maršal polkovnik Janković in dva pobočnika. Kdaj se snide kralj s carjem, še ni določeno. Srbski in ruski listi pripisujejo temu potovanju velik političen pomen.

Trodržavna zveza in Italija. Vsi angleški listi izražajo svojo zadovoljnost, da se je obnovila trodržavna zveza. „Globe“ pravi, da ni misliti, da bi Anglija kedaj trodržavni zvezi odrekla pomoč, dasi ni s kako pogodbo k njej pristopila. Pa tudi glasilo Gladstonovo, kateremu se ne more očitati sovraštvo do Rusije, piše, da nikdo ne more grajati Salisbury-ja, če je on res Italijo pripravil do tega, da je obnovila zvezo z Avstrijo in Nemčijo. Vidi se, da so v Angliji vse stranke preverjene, da je trodržavna zveza potrebna za ohranjenje miru. Da ni te zveze, bi gotovo Rusija začela vojno zastran orijentskih zadev, ali pa Francija, da se maščuje proti Nemcem.

Italijanska zbornica. Ker italijanska zbornica ni hotela dopustiti neke interpelacije zaradi vnanje politike, so radikalci prouzročili velik škandal. Ministerski predsednik je mej občnim kričanjem radikalcev izjavil, da hoče Italija še nadalje ostati v zvezi z Nemčijo in Avstrijo. Večina zbornice je pozdravljala z navdušenjem ta odgovor, kar je radikalce še bolj razdražilo. Jeli so vladne pristaše zmerjati s kanalijami in jim očitati, da so avstrijski sluge. Jeden radikalcev je s pestjo udaril jednega poslanca, kar je dalo povod občnemu pretepu, ki je trpel kacih deset minut. Vsi zmernejši listi obsojajo sedaj postopanje radikalcev.

Grenobelski škof Fava baje v nekem pastirskem listu priporoča vernikom, da se sprijaznijo z republiko. Vidi se, da mnogi francoski višji pastirji spoznavajo po vzgledu kardinala Lavigerieja, da ni dosti upanja, da bi se obnovila monarhija in je torej za cerkev bolje, če vsi priznajo republiko in se začnó prizadevati, da se osnuje katoliška republikanska stranka. Monarhične stranke so preveč oslabele, da bi mogle vplivati dosti na javno življenje.

Holandsko. Ker so pri volitvah za drugo zbornico zmagali liberalci, odstopilo bode v kratkem sedanje holandsko ministerstvo, ki že vlada štiri leta. Ministerski predsednik Makay bode nekda le tako dolgo počakal z ostavko, da nemški cesar obišče holandski dvor. Cesar pride v Haag baje še ta teden. Liberalci pa v zbornici nemajo velike večine in torej ne bodo mogli hitro vsega preobrniti, kakor bi radi. Mej njimi tudi ni popolne jedinosti. Radikalni elementi bi še radi, da se volilna pravica znatno razširi, dočim zmerni liberalci ne marajo za nobeno razširjenje volilne pravice.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 28. junija. (Dvestoletnica koroškega pešpolka štev. 7.) Presijajna slavnost vršila se je minuli teden v Celovcu. Vojaštvo in prebivalstvo malone vse dežele praznovalo je dvestoletnico hrabrega koroškega pešpolka „grof Khevenhüller“, — in ob jednem tudi 25letnico slavne zmage pri Kustoci, v koji so zlasti koroški vojaki z napadom na po Lahih zasedani „Monte Croce“ odločili in pridobili Avstrijcem zmago.

Deželni odbor, koroški državni poslanci, mestni in občinski zastopi, mnoga društva itd. poslala so polku laskave čestitke in krasne spomenice. — Poseben odbor nabiral je doneske za pogostovanje vojakov v slavnostnih dnéh; nabrali so: 3377 gl. 20 kr.; 3650 litrov piva, 541 litrov vina, 5000 smodk itd.

Mesto je bilo vse v zastavah in od vseh stranij dohajali so slavnostni gostje, največ dosluženi vojaki, ki so prej služili pri polku. Iz Ljubljane prišla je godba pešpolka št. 17.

Slovesnost pričela se je dné 23. t. m. z zgodovinsko predstavo na električno razsvetljenem dvorišču vojašnice. Predstave udeležila se je nebrojna množica odličnega občinstva, ki je z mnogim navdušenjem gledalo prizore iz polkove zgodovine. Predstava imela je namreč namen, razkazovati razvitek pehote. Prvi prizor kazal je vojaške vaje iz srednjega veka in zale „fusilirje“ iz srede minulega stoletja. Način bojevanja v onih časih kazal je prizor osvojitve samostana Samuele, katerega je v bitvi pri Fokšanu zasedel koroški polk (dné 1. avgusta 1789. l.). — Zatem nastopili so grenadirji iz francoskih vojsk, in kazali nekretno in obširno gibanje v prizoru iz bitke pri Kadieri (30. oktobra 1805. l.). Vse te prizore spremljevala je vojaška godba s primernimi komadi. — Prizor razvoja pehotne čete v sredi našega stoletja vzbujal je v marsikaterem gledalcu spomine na one čase, ko je i on nosil s ponosom cesarsko suknjo. — Sledila je živa podoba iz bitke pri Kustoci dné 24. junija 1866. l., kazaje zasedanje „Monte Croce“ po vojakih našega pešpolka. Godba zaigrala je „Radetzky-marš“ in ta prizor je gledalce tako očaral in navduševal, da ploskanja ni bilo ni konca ni kraja. — Zatem zbrala se je četa vojakov v sedanji napravi in sedanjim orožjem ter izvrševala sedanje običajne vaje. Kolik razloček med sedanjim vojaštvom in kretanjem od onega pred sto leti, ali le pred 50 leti! Kolik napredek v vseh strokah vojaškega življenja!

Jako podučljiva predstava končala se je z živahno ovacijo prevzvišenemu vladarju, cesarju. Ozaljšani kip Nj. Veličanstva obstopile so mnogobrojne čete, ki so prej nastopile v prizorih, v mnogovrstnih oblekah ter so se klanjale vladarju, nad kojega glavo so častniki držali lavorjev venec. Godba pa je zaigrala cesarsko himno. — S tem bila je predstava, ki je trajala dve uri, končana.

Vojašnica bila je okinčana s cvetlicami, zelenjem in prosevnimi napisi vseh bitk, kojih se je naš pešpolk udeleževal.

Drugi slavnostni dan (24. junij) pričel se je z budnico ob 5. uri zjutraj. — Ob 9. uri daroval je mil. gosp. stolni prošt dr. Val. Müller na „Novem trgu“ vojaško mašo, katere se je udeležil

ves polk, mnoge deputacije, deželni in vojaški dostojanstveniki in veliko odličnega občinstva. Po sveti maši nagovoril je polkovni poveljnik Rungg vojake blizu tako-le:

Mladi vojni tovariši! Domovja varstvo in bramba! Iz posvečene duhovnikove roke prejeli smo ravnokar nebeški blagoslov in s tem blagoslovom stopi naš polk v tretje stoletje svojega obstanka, pod varstvom Gospoda vojskinih trum, kateri onih, ki v Njega zaupajo, nikdar ne zapusti. Khevenhüllerji! Naš polk zaslovel je v 200 letih svojega obstanka po svoji izvanredni hrabrosti in neomahljivi zvestobi in ime našega polka je malone na vsakem listu avstrijske vojne zgodovine z zlatimi črkami zaznamovano. Na vseh bojiščih evropejskih, — v 228 bitkah *) in praskah — tedaj malone v vseh sovražnih dogodkih, v kojih se je razvihavala v zadnjih dvestoletjih zastava avstrijska z dvojnim orlom, — proti vsem vnanjim in notranjim sovražnikom cesarja se je boril naš polk skoraj vselej zmagovit, vedno pa hrabro ter je zvesto obranil neomadeževano vojaško čast; — celej deželi, iz katere izvira, pridobil je neizmerno slavo. Tisočeri in tisočeri so pri tem moško nosili nezaslišane nadloge in težave, — tisočeri so zató svojo srčno kri prelili! — Tako je bilo v prošlih 200 letih. In zdaj? Bodo-li sinovi, bodo-li vnuki takih vojakov, — bodo-li sedanji Korošci zaostajali v junaštvu, v zvestobi do cesarja? Mladi prijatelji! Jaz poznam vas vse, skušal sem vas že marsikje in vém, da smem v vašem imenu tu pred Bogom, pred cesarjem in pred celo deželo storiti slovesno obljubo: Trdno kakor naše domače gorè, — zvesto kakor ljubezen do dežele, ki nas je rodila, stali bodemo i v začetem tretjem stoletju: Z Bogom — za cesarja, za dom!"

Zadnje besede: „Z Bogom — za cesarja, za dom!" ponavljal je glasno ves polk.

Sv. maši sledilo je defiliranje celega polka, in pozneje v mestni cerkvi ovenčanje spomenikov v laških vojskah padlih domačincev.

Popoldne imeli so vojaki skupno kosilo v vojašnici. Ob 5. pričel se je slavnostni obed častnikov v deželni hiši. Obeda udeležilo se je 240 oseb, med njimi k slavnosti došli vojvoda Würtemberški, deželni predsednik, deželni glavar, mestni župan in mnogo drugih odličnih gostov. — Vršile so se običajne napitnice cesarju, polku, poveljnikom itd. Cesarju poslala se je brzojavna adresa in kmalu došel je jako laskav odgovor iz Reke. Prebrali so se po vrsti tudi mnogi došli brzojavi. Čestitalo je tem potom zlasti mnogo udov cesarske hiše. — Znamenita je bila napitnica vojvode Würtemberškega, ki je napil nadvojvodi Albrehtu in polku, ter se z navdušenimi besedami spominjal slavne prošlosti polkove. Rekel je med drugim:

„V 200letnem obstanku, v 228 bitvah bojeval se je polk na vseh zgodovinsko znamenitih bojiščih — krvavel je, pridobil si čast in slavo. — Bojeval se je polk pri Centi, Belemgradu, Kolinu, Visoki Cerkvi, Virchburgu, Ostrahu, Stokahu, Kaldieri, Zásipu, Ogrunu, Lipskem, Arcisu na Francoskem, pri Solferinu in dvakrat pri Kustoci. — Bojeval se je polk v Neapoljnu in na Siciliji, pod zidovjem Pariza, po laških ravninah, ob Dnestru, spodnjem Renu pri Sadomiru in Fokšanu v Moldavi, kjer se je posebno odlikoval, v Srbiji, Dalmaciji in Bosni. Ponosen sme biti na hvalo, kojo so mu izrekali prvi vojskovodje avstrijski, ponosen na pohvalo princa Evgenija, Dauna, Laudona, nadvojvode Karola, Švarcenberga, Radeckega, nadvojvode Albrehta itd."

Slavnost končala se je v četrtek z ljudsko veselico na Križni gori. Skoro ves Celovec romal je ta dan na Križno goro, ki se je bila spremenila v majhen „prater". Vsestransko se je skrbelo za obilno zabavo in do pozne noči trajalo je tam živahno gibanje in glasen vrišč. —rn.—

Iz Gorice, 25. junija. V našem mestu obhajala se je tristoletnica sv. Alojzija v dveh cerkvah: pri sv. Ignaciju in v semeniški kapeli, v tej samo za šolsko mladino.

Pri sv. Ignaciju bila je tridnevnica zjutraj slovesna maša, popoldne govor in blagoslov. V nedeljo imel je prevzvišeni knez in nadškof pontifikalno sv. mašo. Popoldne pa se je nosil kip sv. Alojzija v slovesnem sprevodu po mestu. Tako lepega sprevoda še nisem videl. Za križem šli so razni deški in dekliški zavodi, deklice v belih oblačilih, lilije so imeli pa vsi v rokah. Kip nosili so bogoslovci. Pred kipom nosila sta dva dečka 5 do 6 let, kaj ukusno belo napravljena, zlato srce na blazini. Sprevod vodil je milostljivi prošt msgr. Jordan, ki je prišel nalašč radi te slavnosti z Dunaja.

Tudi v semeniški kapeli obhajala se je tridnevnica, a kakor sem že omenil, samo za srednješolsko mladino. Zjutraj ob ¼8 bila je tiha maša, popoldne govor in blagoslov. Prvi dan je govoril prečastiti msgr. vodja Gaberjevčič. V krasnem, v vsakem oziru dovršenem govoru priporočal je mladini posebno sveto čistost in zatajevanje samega sebe. V petek govoril je prečastiti gosp. župnik Zanetti. Italijanski je opisoval življenje sv. Alojzija in je priporočal v posnemanje. V soboto opominjal je prečastiti gospod špiritual dr. Pavlica v naudušenem slovenskem govoru mladino, naj nikdar ne pozabi, da je človeka vstvaril Bog, naj torej v Bogu išče njih vzorov. Sveti Alojzij se je tega vedno spominjal in radi tega je tudi tako živel. Pri tridnevnici oskrbovali so petje gojenci deškega semenišča.

V nedeljo daroval je slovesno sv. mašo zjutraj ob 8. uri milostljivi prošt msgr. Jordan. Bogoslovci peli so Lottijevo mašo.

Popoldne ob treh bile so slovesne večernice in blagoslov. Kapela bila je kaj okusno okrašena. Nad vhodom bila je podoba sv. Alojzija, katero je na platno naslikal bogoslovec Maračić. Ladija bila je z zelenjem preprežena. Na vsakej strani bil je pesniškim vznosom sestavljen dolg napis. Po ladiji bilo je razdeljenih šest grbov: papežev, Goncaški, goriške nadškofije, tržaško-koprske, poreško-puljske in krške škofije. Iz teh škofij se namreč bogoslovci vzgojujejo v srednjem goriškem semenišči.

Kaj okusno bil je okrašen presbiterij. Stene zakrivale so dragocene preproge. Vrhu oltarja bil je kip sv. Alojzija ves v lučicah. Posebno krasen pa je bil dragoceni antipendij iz težke svile s podobo sv. Alojzija. Ta antipendij je zvršila in semenišču darovala neka gospa.

A ne samo kapela, celo semenišče bilo je okrašeno z zelenjem. Nad vhodom pozdravljal te je „Salve!" Hodniki bili so prepreženi z venci. In ko si stopil v impluvij, nisi se skoro mogel načuditi. Tebi nasproti vzdigoval se je z dragocenimi preprogami pregrnjeni oder. Nad njim bile so podobe: papeževa, cesarjeva in nadškofova. Nad temi bila je podoba sv. Alojzija in vrhu nje napis: „Non nobis Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam." Tudi drugje po stenah bili so nabiti primerni napisi. Zastav in grbov nisi pogrešal. Vsega je bilo dovolj, a vendar ni bilo preobloženo.

Ob sedmih začel se je polniti impluvij z odličnimi gosti, ki so privreli od vseh strani. Gorica je bila seveda najbolje zastopana. A bilo je tudi mnogo gostov iz Furlanije in s Kanalskega, Vipavskega, celó iz Cirknega smo videli goste. V prvem in drugem nadstropji bili so realci in gimnazijci, ki so — vsa čast njim — prišli v tako polnem številu, kakor so prej obiskovali tridnevnico v kapeli. Ko je došel prevzvišeni knez in nadškof, stopil je na oder semeniški duhovnik g. Ivančič ter v krepkem latinskem govoru razložil pomen slavnosti.

Mešan zbor zapel je s spremljevanjem orkestra za tem pohvaljenim govorom hymnus: „Coeleste lilium". Hymnus vglasbil je semeniški pevovodja, tretjeletnik Ludovik Lacina. Žel je burno pohvalo, veščaki so se jako pohvalno izrekli o hymnu in mu iskreno čestitali.

Zatem stopil je na oder prečastiti msgr. Gaberjevčič ter pozdravi občinstvo v imenu vodstva in bogoslovcev, med katerimi je lepa sloga, dasi so petih različnih narodnosti. Imenoma pa je pozdravljal prevzvišenega kneza in nadškofa, ki se je posebno zanimal za to slavnost, pozdravlja je nadalje okrajnega glavarja grofa Bosizia, župana Maurovicha, predstojnike in zastopnike raznih uradov in šol, posebno toplo pa častnike tukajšnje garnizije, ki so se polnoštevilno odzvali povabilu. Krasen govor bil je z ozirom na razne narodnosti nemški.

Po kratkem presledku imel slovenski slavnostni govor semeniški duhovnik g. Pavlica, ki je navduševal občinstvo za krščanske uzore. Potem se je pela Foersterjeva „Pobratimija". Laški govoril je prvoletnik Monti. Za tem govorom zadonel je laški zbor: „Salve regina", vglasbil M. J. Tomadini. Gosp. Bonifačić je govoril hrvatski. Gosp. Bonifačić je Hrvat, torej govornik. Po tem govoru pel se je Klaičev zbor: „Na Nehaju gradu", besede Niemčičeve in Križkovskega zbor „Patyř na poutnici". Vsi zbori so se peli precizno, najlepši pa se nam je zdel hrvaški zbor.

S tem bila je slavnost v impluviju končana in podali smo se vsi na vrt. Tam bil je postavljen oder za orkester in žive podobe. V živih podobah pokazalo se nam je slovo sv. Alojzija od njegove rodbine, preoblečenje sv. Alojzija in poslanje apostolov. Med posameznimi podobami, katere je vodil iz posebne prijaznosti prevzvišeni grof Karol Coronini, igrala je godba pod spretnim vodstvom g. Lacine; bil je tudi umetalni ogenj, kateremu se občinstvo ni moglo načuditi.

Žive podobe so bile pri kraju, ogenj je pošel. Zapela se je avstrijska himna, godci so še zaigrali komad in slavnost je bila končana.

Med akademijo razsvetlil se je tudi zvonik, da so i vnanji ljudje imeli kaj od naše slavnosti. V linah bili so tranparenti, nad zvonikom pa se je vzdigovala šest metrov visoka slika na platnu s podobo sv. Alojzija na vsakej strani. Lepo se je videlo, ko so prižgali pod njemu bengaličen ogenj.

V ponedeljek je došel telegram: „Summus pontifex valde gratus benedicit vobis." Rampolla.

*) V teh 228 bitkah zgubil je polk 379 častnikov in 12.759 prostih vojakov.

Dnevne novice.

(Prevzvišeni gospod knez in škof) darovali so danes povodom velikega zborovanja „Katol. tiskovnega društva" za napravo nove tiskarne omenjeni družbi znamenit dar, kojega jim Bog obilo plačuj!

(Zahvalo) izrekla sta cesar in nadvojvoda Albreht za izjave udanosti in patrijotičnega čuvstva povodom petindvajsetletnice bitve pri Custozzi ljubljanskemu veteranskemu koru in pa posebnemu odboru za napravo spomenika padlim vojakom pri Custozzi.

(Cirilo-Metodijski dar.) Za bližnji god sv. Cirila in Metoda izdali ste načelništvi ženske in moške podružnice sv. Cirila in Metoda v Trstu oklic do slovenskih rojakov, v katerem pozivljajo, naj Slovenci v proslavo tega praznika darujejo kake male darove v korist družbe sv. Cirila in Metoda.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca junija vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 335 strank 84.177 gld. 34 kr., vzdignilo pa 239 strank 92.284 goldinarjev 83 kr.

(Iz Domžal) se nam poroča: Dne 1. julija ob ½3. uri zjutraj vnel se je ogenj pri Ižancu, ki je naenkrat vpepelil hišo; ogenj se je nagloma zanesel na sosedov Rodetov hlev in kozolec s plaščem, kjer je bilo nad 500 centov krme, kar je provzročilo velikansk ogenj. Nekemu gostaču pri Ižancu zgorelo je 400 gld. denarja in vsa obleka. Zraven tega pogorelo je tudi še Lukeževo poslopje. — Strah po vasi je bil seveda velikansk, ker je bilo po noči in ker je bila cela vas v nevarnosti. Sreča, da je vendar še o pravem času prihitelo domače gasilno društvo z dvema brizgalnicama ter omejilo ogenj na omenjene hiše. — Pogorelci so zavarovani. — Tridnevnica sv. Alojzija se je tudi na Goričici zeló slovesno praznovala, vzlasti na praznik sv. Alojzija, ko so nekateri otroci prejeli prvo sv. obhajilo. Šolarji so bili obdarovani s podobicami sv. Alojzija, prvoobhajanci so bili pa tudi pogoščeni v farovžu. — Da se je slovesnost tako lepo izvršila, gre v prvi vrsti zasluga g. benef. Jak. Strupi-ju, kateremu tu izrekamo javno zahvalo.

(Nova pošta) otvori se dné 1. julija v Tinjah na Koroškem. Ta pošta bo v vsakdanji zvezi z železniško postajo Grabštinj.

(Iz Cirknice) se nam poroča dné 30. junija: Tridnevnico na čast sv. Alojziju smo tudi pri nas prav slovesno praznovali. Vsi za to sposobni učenci so opravili te dni spoved, oziroma sv. obhajilo. Na dan sv. Alojzija je bilo prvo sv. obhajilo. Ob 10. uri pa slovesna sv. maša, pri kateri so bili učenci cirkniške in rakovske šole pod nadzorstvom učiteljstva navzoči. Po sv. maši so bili vsi učenci obdarovani s spominom na sv. Alojzija. — Cirkniško jezero hitro vpada; kmalu bode vsa voda popolnoma izginila, ako ne bode skoro izdatnega dežja. — Bolezen na gobcu in na parkljih se je, žalibog, tudi v našo občino zatrosila. Vás Martinjak je popolnoma okužena. Tudi v cirkniškem trgu je že nekaj goved obolelo na tej bolezni. Škoda za živinorejce in voznike bode nezmerna, ako nas Bog kmalu ne reši te nadloge!

(Hrvatska zastava na Reki — oskrunjena.) Po odhodu cesarjevem iz Reke razgrajala je tolpa najetih madjaronskih kričačev po Reki tér se med drugim ustavila tudi pred hrvatsko čitalnico in zahtevala s kričanjem in silo, da naj se odstrani raz-

obešena hrvatska zastava, kar se je tudi zgodilo. Proti takemu nasilstvu hrvatski listi po pravici ugovarjajo z vso odločnostjo.

(Okrajna učiteljska konferencija) za litijski šolski okraj bode dné 8. julija v litijskem šolskem poslopju z nastopnim vsporedom: 1. Otvoritev konferencije, imenovanje predsednikovega namestnika in volitev dveh zapisnikarjev. 2. Poročilo c. kr. okr. šolskega nadzornika o stanju šol tega okraja. 3. „Pouk in vzgoja", — poroča gosp. učitelj Ivan Kremžar. 4. Stvarna in slovnična obravnava berilne vaje „Hvaležni rejenec", — razpravlja g. nadučitelj Iv. Jegljič. 5. Poročilo o podrobnih učnih načrtih za realije, nadaljevanje in dopolnilo minolega leta. 6. Izbor učnih knjig za šolsko leto 1891/92. 7. Poročilo knjižničnega odbora o stanju, uporabi in računih „okrajne učiteljske knjižnice". 8. Volitev a) knjižničnega odbora, b) stalnega odbora, c) dveh odposlancev za deželno učiteljsko konferencijo. 9. Samostalni predlogi, ki naj se naznanijo pismeno vsaj do 4. julija t. l. stalnemu odboru.

(Vabilo.) Učiteljsko društvo za „litijski šolski okraj" bode imelo svoj drugi občni zbor dné 8. julija t. l. „na pošti" v Litiji ob 2. uri popoldne z nastopnim vsporedom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo o društvenem delovanju minolega leta. 3. Poročilo o stanju društvenega premoženja. 4. Volitev dveh preglednikov računov. 5. Volitev novega društvenega vodstva (odbora). (§ 26. društvenih pravil). Poleg tega še: Poročilo o tretji glavni skupščini „Zaveze slovenskih učiteljskih društev" v Trstu in „pojedini nasvèti". K obilnej udeležbi vabi tudi neučitelje ODBOR.

(Vabilo) h koncertu, kojega priredi „litijsko učiteljsko društvo" dné 8. julija (na dan konferencije) v g. Treotovih prostorih, oziroma gostilničarja g. Celestine („na pošti") v Litiji na korist društvu z naslednjim vsporedom: 1. Nagovor predsednikov. 2. Ant. Nedvěd: „Popotnik", moški zbor s samospevom za tenor in čveterospevom. 3. H. Volarič: „Pri zibeli", mešani zbor. 4. Fr. Grbič: „Pod lipico", čveterospev. 5. Iv. Bartl: „Nazaj v planinski raj", moški zbor s samospevom za bariton in čveterospevom. 6. Fr. S. Vilhar: „Nezakonska mati", sopran-samospev s spremljevanjem glasovira, 7. Fr. Grbič: „Klici pomladni", mešani zbor. 8. Gj. Eisenhut: „Ustaj rode", moški zbor. 9. Viktor Parma: „Venec slovenskih pesnij", za dve gosli, cello in čveteroročno igranje na glasoviru. 10. H. Volarič: „Lahko noč", mešani zbor. — Za prave in podporne ude vstopnina prosta. Neudje plačajo 30 kr. za osebo in 70 kr. za rodovino. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Začetek ob 8. uri zvečer. K prav obilni udeležbi vabi vse prijatelje petja in učiteljstva ODBOR.

(Odbor „litijskega učiteljskega društva") vse gg. učitelje-pevce uljudno prosi, da pri koncertu nastopijo v črni, oziroma salonski obleki.

(Iz Litije) se nam piše, da se je ondi tristoletnica blažene smrti sv. Alojzija, zaščitnika šolske mladine, prav slovesno praznovala. Naši šolarji so se tridnevne slavnosti udeleževali zjutraj pri sv. maši in popoldne branja in litanij. V soboto pred praznikom sv. Alojzija pristopilo je več šolskih otrók k prvemu sv. obhajilu. Pri tej priliki je naš domači g. katehet Jernej Zupančič otroke prav ganljivo nagovoril, — tako, da so še marsikateremu odrašenih stopile solze v oči, spominjaje se gotovo nedolžne in srečne mladosti, ko je prvikrat pristopil k mizi Gospodovi. — V nedeljo, praznik sv. Alojzija, imela je mladina slovesno sv. mašo, koje se je udeležilo tudi obilo vernega ljudstva. Omeniti nam je, da je šolska mladina pri sv. maši sama pela, kar je ljudstvu posebno dopadlo. Po službi božji podá se vsa šolska mladina v šolo, kjer je bila obdarovana s podobami in svetinjicami šolskega varuha — sv. Alojzija, ter s knjigo „Podobica sv. Alojzija" ali „njegova pot v nebesa". S tem bila je končana ta lepa slavnost.

Telegrami.

Gostin, 1. julija. Cesarica se je danes ob $10^1/_4$. ure dopoldne pri najboljšem zdravju semkaj pripeljala. Mnogobrojni topliški gostje so jo udano pozdravili. Odpeljala se je po kötschachthalerski dolini v Helenburg.

Dunaj, 30. junija. V današnji večerni seji je profesor Masařyk naglašal potrebo drugega češkega vseučilišča, poslanec Exner pa važnost eksperimentalnega preiskovanja, v katerem oziru Avstrija zaostaja za Prusijo. Poljak Bilinski želi, da bi se polagoma vekšali stroški za šolske namene in izjavi, da Poljaki ne privolijo, da bi se spremenil državni šolski zakon.

Dunaj, 1. julija. (Zbornica poslancev.) Odgovarjajoč na interpelacijo Rusovo konštatuje poljedelski minister, da tepelski ribniki niso bili uzrok poslednji katastrofi v Karlovih varih, vendar se je namestniku naročilo, da naj skrbi, da se vravna gospodarstvo teh ribnikov. Nadaljuje se potem specijalna debata o budgetu naučnega ministerstva in se vsprejmejo naslovi „Centrale", „Ustanove" in „Študijski zakladi", potem pa sledé poglavja 11—15 budgeta za bogočastje.

Kološ, 1. julija. Zdravje kardinala Haynalda se boljša. Danes se je zopet zavedel.

Rim, 30. junija. Novo trodržavnozvezno pogodbo je kralj ratificiral v pričo ministerskega predsednika Rudinija ter nemškega in avstrijskega veleposlanika.

Verona, 30. junija. Včeraj zvečer je bil v Tregnagi in Cogoli znova potres. Podpore in zidovi, s katerimi so bila pri poslednjem potresu poškodovane hiše podprte, so se hitro porušili. Ljudje bežali so pod milo nebo in zato ni nikdo ubit.

London, 1. julija. Nemški cesar bode po oficijalnem obisku s svojo ladijo „Meteor" križal ob škotskem obrežji; potem bode pa pri tekmovalni vožnji po morji v Cowesu tekmoval za kraljičino kupo.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenici 10 kr. (300—126)

DOM IN SVET

VII. številka je izšel z nastopno vsebino: „V spomin avstrijskim vojakom, padlim pri Visu leta 1866". Elegija. Zložil M. O. — „Avstrijska vojska na Laškem leta 1866". Spisal dr. Fr. Lampe. — „Tudi v srcu . . ." (K sliki na strani 297.) Zložil M. O. — „Gostačeva hči". Piše T. — „Dolenjska železnica". Humoreska. Spisal Velimir. — „Na Samovcu". Povest. Spisal Podgoričan. — „Slepčeva prošnja". Zložil A. M. — „Mati Sunamljanka". Zložil A. H. — „Nekaj slik iz tujine". Napisal Kozma. — „Črtice o Idriji". Spisal Ivan Idrijčan. — „Tvar in lik". Spisal -č. — „Paperki staroslovenski". Piše P. Ladislav. — „Ruska biblioteka in naši prevodi slovanskih izvirnikov". Spisal V. B. — „Jubilejna deželna razstava v Pragi". Spisal Prostoslav. — „Slovstvo": A. Slovensko, B. Hrvatsko in srbsko. — „Raznoterosti". — Slike: „Spomenik avstrijskim vojakom, palim pri Visu leta 1866". — „Jutranji pozdrav cvetlicam". — „Prorok Elizej obudi sina žene Sunamljanke". — „New-York". — „Sv. Alojzij Goncaški iz prve mladosti". — „Sv. Alojzij Goncaški, mladenič".

Tujci.

29. junija.

Pri *Maliču*: Merkl, Wertheim, Morava, Kohn, trgovci, z Dunaja. — Mikačić in Bisiach, podjetnika, iz Spleta. — Živkovič, dijak, z Reke. — Pfefferer s soprogo iz Mokronoga. — Nosan, posestnik, iz Ribnice. — König iz Kočevja. — Ruegg, trgovec, iz Švice.

Pri *Slonu*: Aigner s sinom, Wirth, Hoffman; Klekner in Polak, trgovca, Weingrünn, z Dunaja. — Schollmayer, oskrbnik, s Snežnika. — dr. Schmidinger iz Kamnika. — Knific iz Vipave. — dr. Pučko, notar, s Krškega. — Kotnik z Vrhnike. — Valha, inženerjeva soproga, iz Novega Mesta. — Torkau s Krškega.

Pri *avstrijskem caru*: Kogovšek iz Idrije. — Pisch in Strucel, črkostavca, iz Ljubljane. — Celsi, potovalec iz Prage.

Pri *bavarskem dvoru*: Spadore, Tamplagnizo iz Trsta. — Orešnik, krojač, iz Radovljice. — Stonitsch, trgovec, iz Kočevja. — Grebenz, trgovec, iz Beljaka. — Pirker, železniški strojevodja, s Koroškega. — Spica z Vidna.

Umrli so:

28. junija. Cecilija Kunst, gostija, 65 let, Gospodske ulice 3, carcinoma hepatis.

V bolnišnici:

27. junija. Ivan Rems, delavec, 70 let, katar v črevih. — Ivan Selan, gosač, 75 let, marasmus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje zrakomera v mm	Stanje toplomera po Celziju	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
30	7. u. zjut.	73·70	20·4	sl. svzh.	jasno	0·00
	2. u. pop.	73·62	31·2	sl. jzapad	„	
	9. u. zveč.	73·71	24·0	„	oblačno	

Srednja temperatura 25·2°, za 6·2° nad normalom

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

1. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92 gld.	50 kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	92 „	50 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „	80 „
Papirna renta, davka prosta	102 „	25 „
Akcije avstr.-ogerske banke	1023 „	— „
Kreditne akcije	296 „	75 „
London	117 „	15 „
Srebro	— „	— „
Francoski napoleond.	9 „	28 „
Cesarski cekini	5 „	55 „
Nemške marke	57 „	45 „

Največja zaloga
šivalnih strojev
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se dovoljujejo. (30-8)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vršé se točno trajno in ceno.

Ravnokar je izšel prvi zvezek lične knjižice z naslovom:

Povesti
slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Sestavil in uredil
A. Kalan.
urednik »Domoljuba«.

Ponatis iz „Domoljuba".

I. zvezek. — Cena 20 kr.

Obseg:
Zlati lasje. — Dedščina. — V zametih pokopan. — Veronika. — Sama smola! — Trojni sveti večer. — Božič na sv. Gothardu. — V valovih življenja. — Lovski tat. — Luč na oknu. — Po viharju sijajno solnce. — Požar. — Lepi pirhi. — Marušnik. — Obhajilo v ječi.

Dobiva se v „Katol. Bukvarni" in pri H. Ničmanu v Ljubljani.

Varstvo proti živinski kugi, pšenu prašičev, muham v hlevih, mrčesom vsake vrste, gnjilobi in oštorjenju lesa, hišni in zidni glivi, mokrim zidovom itd.
daje priznano najboljši
Barthel-ov izvirni (16-11)
carbolineum
hkratu najcenejši in najboljši **orehovorujavi namaz za lesene predmete**, ka ri potem **3—4krat dlje trpé.**
5 klg. po pošti gld. 1·50, 100 klg. gld. 16·— na Dunaju.
Troški majhni — korist stoterna.
Prospekti in vsa druga pojasnila zastonj in franko.
MIHAEL BARTHEL & Co.
Dunaj, X., Keplergasse 20.
(Ustanovljeno 1781.) (6)
Zalogo imata
brata Eberl-a v Ljubljani.
Dopisuje se slovenski.

Izdajatelj in odgovorni vrednik: Anton Kržič.

Tisk „Katoliške Tiskarne" v Ljubljani.